

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/81/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114211676
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114211676.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne: J. K., nar. XX.X.XXXX, bytom O., O. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Svidník, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 26.5.2014 pod č. k. 29C/168/2014-20, jednohlasne takto

rozhodol:

M e n í uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov vyššie označeným uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanému zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobkyne vyplývajúceho z Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) č. 8300063509, uzavretej dňa 30.9.2013, do právoplatnosti skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/168/2014. Zamestnávateľovi žalobkyne FN sP J. A. P., I. XX, O., IČO: 00 610 577, uložil nevykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne pre žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 30.9.2013 č. 8300063509 do právoplatnosti skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/168/2014. V poslednom výroku uznesenia uviedol, že o trovách o nariadenie predbežného opatrenia bude rozhodnuté s poukazom na § 145 Občianskeho súdneho poriadku v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

Vychádzal z návrhu žalobkyne zo dňa 18.4.2014, ktorým sa vo veci samej domáhala určenia, že Dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka č. 8300063509 zo dňa 30.9.2013 (ďalej len „Dohoda“), uzavretá medzi účastníkmi konania, je neplatná. Týmto návrhom zároveň žiadala nariadiť predbežné opatrenie, ktorým by súd uložil povinnosť žalovanému zdržať sa výkonu práva na zrážky z jej mzdy vyplývajúceho z Dohody vrátane zákazu jej zamestnávateľovi žalovanému vykonávať zrážky zo mzdy na základe uvedenej Dohody. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia zdôvodnila tým, že so žalovaným dňa 30.9.2013 uzavrela Zmluvu o úvere č. 8300063509 (ďalej len „ZoÚ“), na základe ktorej jej žalovaný poskytol úver vo výške 1.140,- eur, ktorý sa zaviazala splácať pravidelnými mesačnými splátkami po 61,08 eur po dobu 42 mesiacov. Samotnú ZoÚ považuje za problematickú a z eurokomfortného hľadiska za najmenej sčasti za neudržateľnú. Vzťah účastníkov sa dostal do krízového stavu a javí sa, že platnosť ZoÚ ako právneho úkonu bude musieť posúdiť súd, keďže, okrem iného, obsahuje neprijateľné podmienky v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 a násl. Obč. zákonníka, a to aj vo vzťahu k neprijateľnej rozhodcovskej doložke, sankčných poplatkov, revolvingu, Dohody o zrážkach zo mzdy a podobne. Už samotné zabezpečenie záväzku žalobkyne ako dlžníka vopred podpísanou Dohodou bez určenia presných pravidiel pre jej určenie predstavuje neprimeranú a neprijateľnú požiadavku poskytovateľa úveru. Ten na základe neobmedzenej vôle môže vymáhať od nej dlh, ktorý neexistuje, a žalobkyňu stavia do pozície, kedy táto stráca právo disponovať so svojím príjmom ako s vlastným majetkom, a to bez právneho základu. Na preukázanie naliehavého právneho záujmu žalobkyňa uviedla, že žalovaný

reálne plní realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza bez právneho dôvodu do zásahu do jej majetkovej sféry, pričom súdne konanie o určenie neexistencie práva žalovaného s Dohodou, ktorého sa domáha vo veci samej, môže trvať niekoľko mesiacov alebo rokov, pričom jej zamestnávateľ bude musieť rešpektujúco uzavretú Dohodu vykonávať zrážky z jej mzdy aj v nasledujúcich mesiacoch a bez možnosti preskúmania dôvodnosti uplatňovaného nároku. Keďže aj naďalej jej zamestnávateľ vykonáva zrážky zo mzdy v prospech žalovaného, nemá inú možnosť ich priamo zastaviť. Ďalším dôvodom, pre ktorý žalobkyňa trvá na vydaní predbežného opatrenia, je aj fakt, že zamestnávateľ nie je povinný a ani neskúma platnosť, resp. neplatnosť Dohody a už vôbec nie zmluvu, na základe ktorej došlo k zabezpečeniu predmetného záväzku žalobkyne voči žalovanému, a preto bez súdneho rozhodnutia pravidelné mesačné zrážky zo mzdy nezastaví.

S použitím ustanovení § 102 ods. 1 a § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. uzavrel, že žalobkyňa dostatočným spôsobom preukázala zákonné náležitosti potreby nariadiť predbežné opatrenie v zmysle jej návrhu. Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že v konaní vo veci samej sa domáha neplatnosti Dohody uzavretej dňa 30.9.2013 ako zabezpečovacieho prostriedku k zmluve o poskytnutí revolvingového úveru, na základe ktorej v prospech žalovaného vykonáva jej zamestnávateľ zrážky zo mzdy bez možnosti žalobkyne zabrániť vykonávaniu zrážok v rozsahu nárokov uplatnených žalovaným aj z neprijateľných zmluvných podmienok, a to aj v prípade, že jej dlh voči žalovanému by bol v plnom rozsahu splatený. Preto návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel v znení výroku uznesenia.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal žalovaný odvolanie, ktorým žiadal o jeho zmenu tak, aby návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia bol zamietnutý, a to pre absenciu dôvodov jeho nariadenia. Podstatou predbežného opatrenia je poskytnutie okamžitej, ale dočasnej úpravy právnych pomerov, prostredníctvom ktorej sa má zabezpečiť budúci výkon rozhodnutia pred jeho zmarením. Predbežnosť tohto procesného prostriedku sa týka nielen jeho právnych dôsledkov, ale aj predpokladov a podmienok jeho vydania. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.8.2001, sp. zn. 6 Obo 48/2001, podľa ktorého, predbežné opatrenie nie je možné vydať len na základe tvrdenia žalobcu bez toho, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti umožňujúce záver o opodstatnenosti návrhu vo veci samej. Dôvodnosť treba skúmať z hľadiska skutkového i z hľadiska právneho. V súhrne to znamená, že súd sa musí pri rešpektovaní účelu a hraníc predbežnosti zaoberať aj otázkou práv a povinností, ktoré tvoria obsah právneho vzťahu účastníkov, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Podporne, v zmysle Nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 257/2010, v konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako, ako iné rozhodnutia, zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom, a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené. V prípade nariadeného predbežného opatrenia súdom prvého stupňa tieto zásady rozhodovania v ňom rešpektované neboli. Tým, že súd automaticky nariadil predbežné opatrenie na základe žalobkyňou formulovaného a zjavne účelne koncipovaného návrhu, ktorý z právnej stránky neobsahuje žiaden opodstatnený dôvod, ktorý by nasvedčoval, že uvedená Dohoda je neplatnou, sa popiera zásada rovnosti účastníkov v konaní.

Žalovaný prostredníctvom Dohody pristupuje k splneniu povinnosti dlžníka, t.j. úhrady splátok úveru. Podstatou Dohody je, že platiteľ mzdy dlžníka uhrádza na základe dlžníkovho súhlasu (vyjadreného v Dohode) jeho splatný dlh pomocou zrážok zo mzdy a tieto poukazuje na účet veriteľa, čím sa spláca veriteľova pohľadávka. Tento inštitút patrí k tradičným prostriedkom zabezpečenia záväzkov, ktorý upravuje Občiansky zákonník, a slúži najmä k úhrade dlhu zo zmluvy, jeho splátok a úrokov. Na jeho použitie sa teda neviaže schválenie rozhodnutím súdu alebo existenciou právnej skutočnosti, napr. porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, v tomto prípade nesplácania dohodnutých splátok. Tento zabezpečovací inštitút navyše nebol zo spotrebiteľského práva zákonodarcom vylúčený ako neprípustný. Teda v tomto smere sa ani nejedná o neprijateľnú podmienku, pretože v konkrétnom prípade Dohoda bola individuálne dojednaná a samotná nemá ako vytvárať nerovnosť v právach a povinnostiach. V tejto súvislosti sú preto argumenty uvádzané v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zjavne účelové. Žalovaný navyše poukázal na novelu zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, účinnú od 1.5.2014, konkrétne na ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/.

Ďalej žalovaný dôvodil, že nie je žiadnym spôsobom preukázaná okolnosť opodstatňujúca dôvodnosť dočasnej úpravy vzťahov alebo odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy ako

základných predpokladov nariadenia predbežného opatrenia. Ak by bola osvedčená aj potreba naliehavosti riešenia situácie a nebezpečenstvo hroziacej ujmy, rovnako by mal súd uviesť, v čom je táto potreba úpravy vzťahov medzi účastníkmi a v čom spočíva nebezpečenstvo hroziacej ujmy pre žalobkyňu. Dôsledky nariadeného predbežného opatrenia v súčasnosti zakladajú stav, kedy nedochádza k splácaniu splatných splátok dlhu, čím je poškodzovaný veriteľ - žalovaný, a súčasne, keďže nedochádza k splácaniu, sa dlžník - žalobkyňa dostáva do väčšieho omeškania než vtedy, ak by predbežné opatrenie vydané nebolo.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zo dňa 8.7.2014 žiadala potvrdiť uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne. Taktiež poukázala na ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., účinného od 1.5.2014, a v tejto súvislosti aj na dôvodovú správu zákona č. 102/2014 Z.z., ktorý novelizoval zákon č. 250/2007 Z.z..

Odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Súd prvého stupňa v danom prípade nariadil predbežné opatrenie v zmysle návrhu žalobkyne bez toho, aby takáto potreba jeho nariadenia vyplývala z ustanovenia § 74 ods. 1 v spojení s § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p..

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1, veta prvá, O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 75 ods. 2 O.s.p., návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa; ak ide o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby, ktorá nie je blízkou osobou maloletého dieťaťa, k návrhu musí byť doložený doklad preukazujúci zapísanie do zoznamu žiadateľov podľa osobitných predpisov. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

Predbežné opatrenie v zmysle § 74 a § 102 O.s.p. možno nariadiť pred začatím konania alebo po jeho začatí. Podmienky pre jeho nariadenie, obsah a dôsledky sú v podstate rovnaké. Rozdiel spočíva predovšetkým v tom, že po začatí konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie aj bez návrhu. Dôvodmi pre nariadenie predbežného opatrenia v oboch uvedených prípadoch je dočasná úprava pomerov účastníkov a zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Znakom predbežného opatrenia je jeho predbežný - dočasný charakter, t.j. že upravuje pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá konečné rozhodnutie vo veci.

V predmetnej veci nariadil súd prvého stupňa predbežné opatrenie, ktorého účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov, a to až do rozhodnutia vo veci samej. Nejde teda o konečné rozhodnutie. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že súd pred jeho nariadením nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia, a nemusí byť vždy dodržaný postup, stanovený Občianskym súdnym poriadkom pre dokazovanie vo veci samej. Neznamená to však, že predbežné opatrenie možno nariadiť len na základe návrhu, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, potrebných pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčenia o bezprostrednom ohrození nároku.

Ako už bolo vyššie uvedené, súd prvého stupňa po začatí konania vo veci samej vyhovel návrhu, ak nariadeným predbežným opatrením zakázal žalovanému zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobkyne vyplývajúceho z Dohody a zároveň uložil jej zamestnávateľovi zrážky zo mzdy pre žalovaného nevykonávať, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, a to o neplatnosť Dohody. Je pritom nepochybné, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím záväzkom spotrebiteľa (žalobkyne) na uspokojenie pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy (uzavretej so

žalovaným), a to tak, ako to upravuje ustanovenie § 5a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení novely zavedenej zákonom č. 102/2014 Z.z., účinného od 1.5.2014.

Podľa § 5a ods. 1 písm. a/ uvedeného zákona, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

Podľa § 5b citovaného zákona, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 29b citovaného zákona (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1.5.2014), ustanoveniami § 50a ods. 1 písm. b/ a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.5.2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.5.2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30.4.2014.

Citované ustanovenie § 29b zákona o ochrane spotrebiteľa výslovne neuvádza ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ zákona. Teda má sa za to, že vznik konkrétneho spotrebiteľského vzťahu ako aj nároky z nich vzniknuté sa majú posudzovať podľa predpisov účinných po 1.5.2014, i keď Dohoda (č. I. 17) bola uzavretá medzi účastníkmi dňa 30.9.2013. Ide o Dohodu uzavretú vo forme osobitnej listiny, ktorá nie je súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere, čo osobitne upravuje vnútroštátny predpis, a to § 5a ods. 1 písm. a/ novelizovaného zákona č. 250/2007 Z.z.. Dohoda je riadne podpísaná účastníkmi, pričom z jej obsahu vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ bola poučená o dôsledkoch jej uzavretia a mala možnosť ju odmietnuť. Ak Dohodu podpísala, v tomto štádiu konania (o predbežnom opatrení) možno konštatovať, že doposiaľ žalobkyňa neosvedčila aspoň základné skutočnosti, potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčenia o bezprostrednom ohrození nároku. Tieto podmienky pritom musia byť splnené súčasne. O návrhu žalobkyne o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa súd musí rozhodnúť vo veci samej, teda týmto uznesením odvolací súd v štádiu konania o predbežnom opatrení túto otázku nerieši. Nakoniec, žalobkyňa nepreukázala, že napadla na súde aj neplatnosť ZoÚ, čo taktiež nezadáva dôvod na nariadenie predbežného opatrenia.

Keďže žalobkyňa v tomto štádiu konania dostatočným spôsobom neosvedčila aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčenia o bezprostrednom ohrození nároku, odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia zamietol (§ 220 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania súvisiacich s konaním o predbežnom opatrení rozhodne súd prvého stupňa v konečnom rozhodnutí o veci samej (§ 145 O.s.p.).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.